

Undskyld, det er min første katastrofe

Turen til Haiti

Ja, det er mit første jordskælv, så jeg er ikke altid sikker på nødhjælpsetiketten. Må man godt låne strøm fra en anden delegation, så laptoppen kan blive opladt? Hvem kan jeg spørge, om hvor min enhed er, og hvordan jeg finder den? Hvornår kan jeg komme i gang?

Vi sidder i mørket i en kæmpe lejr, og hele vejen rundt om mig omkring bevæger pandelamper sig. IT teamet er gået ud for at finde ud af, om de kan få noget lys etableret, og imens holder jeg vagt. Alt bliver tilsyneladende stjålet, selv om det er en lukket compound med to gårde og store porte. Lige bag mig står en generator og hamrer på fulde omdrejninger.

Vi har slået teltet op, har lånt kopper af nogle andre, så vi har få en kop te. I dag har vi fået morgenmad på hotellet kl. 5.30 og om lidt står den på chili con carne tilberedt i en foliepose. Ud over det, er der ikke meget at berette på madfronten.

Vi kom i seng sent i går på et hotel i San Domingo – vi ventede længe i lufthavnen og kom endelig ind til et hotel, hvor de fandt nogle værelser til os. Turen i dag til Port-au-Prince var meget lang og anstrengende. Nogle steder var vejene helt fyldte af biler, knallerter og lastbiler med nødhjælp og på andre strækninger er der ingen at se. Flere steder sad folk i parker i primitive shelters, og mange steder var der skrevet på papskilte eller malet på husene: *Nous manquons a manger et a boire*. Vi var overraskede over, at det først var tæt ved Port-au-Prince at der var ødelæggelser at se.

Onsdag 20. januar

Vågnede flere gange om natten, når fly landede og littede fra lufthavnen her i nærheden. Kl. seks satte generatoren ind med et brag, og så er det op og i gang. Morgenmad er kaffe og et stykke brød. Ved kaffen talte vi med IFRCs lokale repræsentant, som fortalte at situationen ved det norsk canadiske felthospital er desperat, de frivillige er overvældede. Han havde talt med Carine, som var overvældet, og at det vigtigste er at få noget i gang for de frivillige. Så jeg er spændt på at komme hen og få samarbejdet med hende og høre, hvordan det står til. ERU teamets indre vejrmedling er sol og masser af arbejde og Kjeld er rigtig dygtig. Alle ERU er i gang med at organisere et kontor. Alle de haitianske frivillige trækker en til side og spørger om de kan få ansættelse. Hvad ville man selv gøre uden noget at leve af? Der skulle være forældreløse børn på hospitalet, som de frivillige knytter sig til. Det står der vist ikke noget om i manualen! Om en halv time skal jeg af sted sammen med Panu, som et finsk bjerg af ro og overskud.

Hold da op. Så kom vi i gang og oplevede de første to små efterskælv. Det var skræmmende selv om de var bittesmå. De frivillige fortæller en smule om, hvor slemt det var under jordskælvet. Flere af dem har ikke selv noget hjem, de har selv mistet alt og de bor på gaden eller i en park. De er noget så fantastisk. Jeg har været med dem rundt i dag og man kan slet ikke forestille sig, hvor slemt det er. Forestil jer billeder fra et afrikansk hospital eller indisk eller noget andet rædsomt 3. verdensland og det er sådan, det er. Der ligner .... Næsten alle bygninger, der ikke er braset sammen på hospitalet, er evakueret, så alle patienter – amputerede osv – ligger i senge og på madrasser i en lille park, der har været i midten af hospitalet.

Tilbage til området: Vi rundt og taler med patienterne, giver information, opmuntrer, får dem til at kontakte venner eller anden familie, hvis de kan. Mange har mobiltelefon, gudskelov. Efter at jeg var kommet og havde fået briefing af Carine, var jeg med til at gå rundt med de frivillige og til at organisere. Vi blev bedt om at hjælpe tre patienter, som var raske nok til at forlade hospitalet, men som ikke ville væk, og som var svære at kontakte. Det medicinske personale har ikke tid, de arbejder rundt om uret, og de unge haitianere gjorde et fantastisk arbejde. Jeg var så imponeret.

De forstår, hvad det går ud på, og hvor nødvendigt det er med en indsats her i begyndelsen både medicinsk og psykosocialt.

Om dagen er her rasende varmt, sveden løber og om aftenen er her myg. Jeg har ikke fået mad i dag ud over et stykke brød – er for træt til at spise.

Og så forsøger jeg at finde et sted at sove. Vi har et lille område at være og bo på – lille og indeklemmt. Jeg har fået mig klemmt ind i et telt med 5 mænd, så der var plads til en til.

Fredag den 22. januar

Morgenmaden var akkompagneret af to efterskælv. Det første hurtigt – Haitianerne løb ud af vores compound og jeg nåede at gribe min grab bag - og det andet var mere bølgende. Jeg er noget nervøs og tænker tit på at der måske kommer flere efterskælv.

Og har jeg fortalt om nødhjælpstoiletter? Små lave plasticbokse på ben, som er forsynet med plasticposer, man besørger i. Og maden er færdige poser, man hælder varmt eller koldt vand i og spiser ud af posen. Det går overraskende godt!

Der kom færre patienter ind i dag, udenfor porten til hospitalet står amerikanske marines med maskinpistoler. De hindrer alle i at komme ind, så om morgenen må vi gå ud og hente vores frivillige og gelejde dem ind.

De frivillige gør virkelig et godt arbejde, og jeg gør et stort arbejde med at styre dem. Vi har 22 frivillige og Stephanie er udnævnt til assistent og hun er dygtig. Hun er sociolog – en anden frivillig er både psykolog og jurist, endelig har vi en del der læser medicin. De har lidt svært ved at fange ideen bag PSP. I dag måtte Stephanie og jeg holde et møde med dem om at de skal komme lidt ind på et andet spor.

I dag begyndte vi at arbejde i post op teltet på det pædiatriske afsnit (!) af hospitalet. Der er så mange børn, der ligger i gips på madrasser på jorden i teltet – det er et rædsomt syn, de skal ligge på hospital i månedsvis og hospital er et telt på en vej på hospitalsområdet. Jeg kan dårligt beskrive, hvad jeg ser og er midt i hver dag.

Lørdag den 23. januar 2010

En heftig dag. De PSP frivillige tog sig af en dreng på 13, hvis mor lige var død. Han var som forstenet og de frivillige satte ham i gang med at tegne. Hans familie ankom og hans moster græd og skreg af fortvivelse. De frivillige tog sig af hele familien, forsøgte at få mosteren til at tage sig af drengen og hjalp med at afklare, om drengen kunne komme med sin familie.

Senere var en frivillig og jeg ved at registrere og fotografere de forældreløse, der er identificeret på området. Jeg talte med en dreng, som mistede sin familie i jordskælvet, som vi regner med er 11-12 år, han ved ikke, hvor gammel han er, har aldrig har gået i skole. Han vil meget gerne på et børnehjem, så han kan gå i skole og få en uddannelse. Han var noget så tapper. Vi har kontaktet de ansvarlige, som vil komme og tage sig af børnene.

Søndag den 24. januar 2010

Vi har sovet længe – kom op 6.15 og spiste morgenmad: knækbrød og rejeost. Nescafé. Maden er ved at være sluppet op, og i går var der ikke vand til at vi kunne bade. Bade vil for det meste sige at man står i et lille firkantet plastictelt og kaster en balje vand over sig.

Når en af de andre rejser, håber jeg at få en feltseng for jeg er ved at være knogleørm af at sove på et liggeunderlag.

7.30 var der møde for det medicinske personale, som skal koordinere med de andre felthospitaler, så de ikke længere arbejder i blinde. Katastrofen her er enorm, overalt ser man elementære behov for mad, vand, tøj, madrasser, toiletter og hygiejneartikler, og nærmest uoverstigelige problemer med at koordinere indsatserne og få hjælpen frem.

Da vi fx begyndte at arbejde på det schweiziske børnehospital med psykosocial støtte til børnene, var lægerne først noget afvisende: der er brug for mad og vand, kan I måske skaffe os det? Efterhånden som de så at børnene også har psykosociale behov, var de mere imødekommende. I organiserede jeg noget mad til nogle forældreløse, selv om det krævede overtalelse at få lederen af hospitalskøkkenet (køkken er igen en tilsnigelse, køkkenet står, men har kun kasser med nærende Unicef kiks og små poser med vand) til at udlevere kiks, fordi de bliver anset som bons bons – altså slik/søde sager – der ikke passer til børn. Jeg forstod ikke, hvorfor de hele tiden talte om bons bons, når der var tale om biscuits! Da vi endelig nåede til en forståelse, kastede hun en masse i min rygsæk, så vi kunne dele ud til de børn, ingen tager sig af.